

(א) כלס פ"ו משנה ת, (ב) עירובין ע"ג, (ג) (פסחים טז, ד) עוקצין פ"ג מ"ד נדה נ"א, (ד) (דברים ק"ו, י) נלקמן מ"ג, (ה) (נדרים ט"ז, א) ונדרשים מ"א, (ו) גמרה, (ז) (נדרים ט"ז, א) ואין כ"י כ"ג, (ח) (נדרים ט"ז, א) ונדרים ט"ז, (ט) גמרה, (י) ד"ה אפילו, חסד מנחת ט"ה ד"ה אפילו, חסד

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה על גבי וכו' וה"ר יוסף היה מפרש:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דורמסקין ב"ה הרי בירכתו בפה"ק ק"ל הא גם כפ"ה"ט ע"פ משהכל אלף דהנזכר סבר דשלקות מנכר שכל, וא"כ ג"כ כפ"ה"ט א"ן כרמנו כפ"ה"ט אלף שכלל מנוולר כסוגול גבי זית מלח וכו'; רש"י ד"ה ועבד תוך וכו' כבול תוך תוך, ע"י פסחים ע"ד ע"ה כפ"ה"ט ד"ה ר' ישמעאל: תוס' ד"ה ד"ה בע"י וכו' כ"א לוגיו ב"י שבת, ע"י לעיל ל"ז ע"ה חסד ד"ה מן ר"ג: בא"ד והר"י היה אומר, ע"י לקמן מ"ט ע"ה חסד ד"ה וכו' וכו': תוס' ד"ה נתן וכו' וכו' וכו' בהספד, ע"י חולין ק"ו ע"ה חסד ד"ה ש"מ:

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"ש כתב, ברביהם היו ריגילים להסב ולקבוע לשוחות ולאכול פירות ומיני מזונות אבל גנו אין ריגילים בכך להסב ולכך כ"א מברך לצעמו.

לעו"ר ש"י

אקדלשי"ט [אורילצ"ט]. [אורילצ"ט]. מלות (שיח ב"ר). פרוניש [פרוניש]. שופים. פרוניש א [פרודר"ן]. קורא (ע"ה). מנושי"ר. לחתוך לחתיכות דקות. אג"ט [אג"ט]. שבת (בכח רחוני).

מוסף רש"י

פרמיניה. מתחם הדק (שבת ע"ד) לכן פרומים (שם ק"ט). ועבד תוך תוך. שמושל יפה ונשקט כולו ע"ד שנימות וספול רומח דומה כממשע קול זה תוך תוך (שורוב"ט). קבול הסר (פסחים ע"ד). אין בה משום תרומה. שם מור הקל ונפל לתוך קדיחה של חולץ אינו מדמע (נדה י"ב).

כיצד מברכין פרק שישי ברכות

ל"א.

**עין משפט
נר מצוה**

א מ"י פ"ד מהלכות מאלכות אסורות הל' א (נוש"ע א"ח סי' ס"ד):
ב א טושי"ע א"ח סי' ר"א סעיף ג:
ג טושי"ע א"ח סי' ר"ה סעיף ד:
ד מ"י פ"ג מהל' ברכות הל' ו טושי"ע א"ח סי' ר"ח סעיף ג:
ה ה טושי"ע א"ח סי' ר"ב ברכות הלכה ד סמג ש"ס טושי"ע א"ח סימן ר"ה סעיף ג:
ו מ"י פ"ו מהל' מנוונות הלכה י"ב ופ"ה מהל' טומאת אוכלין הלכה ו:
ז טושי"ע א"ח סי' ר"ד סעיף א ובהר"ח:

רבינו הגנאל

הביאו לפניו כרוב דורמסקין. פי פרוגנא. ובלשון ישמעאל אהזין פ"ו בקר ומברכין עליו בורא פ"ו צירים ופירגיות. צירים קטנים. גירגלידי. מליפתא בין פירמי רברבי בין זוטרי בורא פ"ו האדמה. אפי' שדא ביה קיחמא, דלמדבך בעלמא קא מביחין ולא למנונא. ומיא דסלקא כסילקא ומיא דליפתא מליפתא כך הלכה ומברך בורא פ"ו האדמה. א"ר מרק מברכין עליה המוציא לחם ומיירי דבאיכא עליה תורתא דנחמא. ופליגא דר' חייא דאמר צריך שתוכלה ברכת המוציא עם בציעת החתיכה מן הככר שבוצע ממנו. דהא זה הפת כולה כבר היא צנומה בקערה. ומתקין רבא אהא דר' חייא מא' שנא צנומה דליג, דכי כליא ברכה אצנומא קבליא, אפי' הנוצע על הככר כיון דא"ר מזה הככר ובע"ז, כי כליא ברכה אפרוסה כליא, אלא אמר רבא צריך שתכלה ברכה על הפת. כלומר, אם היא פת שלמה מברך ואח"כ בוצע, אבל אם היא פתויה או צנומה בקערה, אומר המוציא ופושט ידיו ונוטל. והלכתא כרבא.

בצר ליה שיעורא.

בצר ליה שיעורא.

היינו דוקא בצרעה שלאחריו דבעינן שיעור אצל בצרעה שלפניו אפילו פחות מכשיעור דאסור ליהנות בעולם הזה בלא ברכה צ"ל לענין אכילה צ"ל לענין שמה אצל בצרעה שלאחריו דבעינן שיעור מלא לוגמיו על כן יש לומר לשמות מכוס של ברכה ° מלא לוגמיו כדי שיברך לאחריו מעין ג' ברכות ° והר"י היה אומר בצורה נפשות כיון דלאו ברכה חשובה היא אפי' בצל"ל משיעורא מצרכין בורה נפשות רבות ולא נראה דכיון דבורא נפשות תקנוה כנגד על הגפן כי היכי דעל הגפן צעי שיעורא בצורה נפשות רבות נמי צעי שיעורא וצירושלמי ר' יוחנן היכי צריך אית הא לא הוה שיעורא וקאמר משום צריה דלפילו לא אכל אלא פרידה אחת של ענב או פרידה אחת של רמון צעי צרובי משום דצבירה מצרכין אפילו פחות מצוית וחולק על גמרא דידן כדמשמע הכא א"כ אין הלכה כמותו של ירושלמי (א) וה"ר יוסף היה מפרש שהירושלמי אינו חולק על הגמרא שלנו דהכא מיירי שהסוכו הגרעיניס ונמלה אס כן לא היה כצרייתו אצל אס אכלו שלס אפי' אס היה פרידה אחת של רמון מברך עליו מחלה וסוף וגמרא ירושל' היה סבור שהזית היה שלס ולכן הוצרך לתוך בראתו ענין דלכל פרידה (ט) דצריה ואינן חולקים יחד ועוד יש צירושלמי היכא דצריך אחרומוסא למיכליה ונפל מידיה וסקל אחרניה צעי צרובי זמנא אחריתי ופריך מאי שגא מאמת המים פירוש דמברך לשמות והני אזלי והני אחריתי נינהו וא"ל לברך פ"ט אחרת ומשני הכא הוה דעתא מתחלה ליה שהיה יודע שיכלו להן אצל בתורמוסא לא ידע שיפילו מידו ויאמר צרוך שס כבוד מלכותו לעולם ועד משום דהוה צרכה לצטלה וכן נכון לומר על כל צרכה לצטלה בשכמל"ו: **דורמסקין**. פירש"י פרוניש. ולא נראה דבסמון דמשמע למצרכין עליהן בורה פרי האדמה וא"כ בורה פרי העץ צעי צרובי ונראה שהוא מין כרוב: **נתן בר קפרא** רשות **אחד** מהן **לב**רך. ונראה דמיירי בצרכה שלפניו דאי בשל אחריו הא אמרינן (חולין ק"ו) דאין מוזהרין על הפירות ° ומיירי דבססו ואנו אין לנו° שום הסבה אלא על הפת ולכן צריך לברך כל אחד על כל דבר הן בפירות הן ציין: **חביב עדיף**. וכן הלכה אס יש לו שני מיני פירות לפניו חביב עדיף וצורא פרי האדמה עדיפא משהכל נהיה צבצרו דמנוורת טפי והשוזה לעגמה מקרית ויצרך על אותו המין ששייך צו פרי האדמה אף על פי שאותו המין שיש לברך עליו שהצרכות שוות ואחד מהן הוא מו' המינין יצרך מחלה על אותו של ו' המינין דעדיפי: **מ"א** דב"קא **בב"קא**. מצרכין עליה צורא פרי האדמה אף על פי שאין זה אלא מים

בצר ליה שיעורא אמר ליה מי סברת כוית גדול בעינן כוית בינוני בעינן (והא איכא) וההיא דאיתו לקמיה דרבי יוחנן זית גדול הוה דאע"ג דשקלוה לגרעינותיה פש ליה שיעורא (ב) דנתן זית שאמרו לא קמן ולא גדול אלא בינוני וזהו אגורי ואמר רבי אבהו לא אגורי שמו אלא אברושי שמו ואמרי לה סמרוסי שמו ולמה נקרא שמו אגורי ששמו אגור בתוכו נימא כתנאי דהנהו תרי תלמידי דהוו יתבי קמיה דבר קפרא הביאו לפניו כרוב ודורמסקין ופרגיות נתן בר קפרא רשות לאחד מהן לברך קפ"ן וברך על הפרגיות לגלג עליו חבירו כעס בר קפרא אמר לא על המברך אני כועס אלא על המלגלג אני כועס אם חבירך דומה כמו שלא טעם טעם בשר מעולם אתה על מה לגלגת עליו חזר ואמר לא על המלגלג אני כועס אלא על המברך אני כועס ואמר אם חכמה אין כאן וקנה אין כאן תנא ושניהם לא הוציאו שנתן מאי לאו בהא קא מיפלגי דמברך סבר שלקות ופרגיות שהכל נהיה בדברו הלכך חביב עדיף ומלגלג סבר שלקות ב"פ האדמה פרגיות שהכל נהיה בדברו הלכך פירא עדיף לא דכ"ע שלקות ופרגיות שהכל נהיה בדברו והכא בהאי סברא קא מיפלגי מר סבר חביב עדיף ומר סבר כרוב עדיף דזיין אמר ר' זירא כי הוינן בי רב הונא אמר לן הני גרגלידי דלפתא פרמיניהו פרימא רבא בפה"א פרימא זוטא שהכל נהיה בדברו וכי אתאן לבי רב יהודה אמר לן יאידי ואידי בפה"א והאי דפרמיניהו טפי כי היכי דנמתיק טעמיה אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא אמר לן תבשילא דסלקא דלא מפשו בה קמחא בורא פרי האדמה דלפתא דמפשו בה קמחא טפי בורא מיני מזונות והדר אמר יאידי ואידי בורא פרי האדמה והאי דשדי בה קמחא טפי לדבוקי בעלמא עבדי לה אמר רב הסדא ° תבשיל של תרדין יפה ללב וטוב לעינים וכ"ש לבני מעים אמר אביי והוא דיתבי אביי ופ"ט דתוך תוך אמר רב פפא פשיטא לי °מיא דסלקא כסלקא ומיא דלפתא כלפתא ומיא דכולהו שלקי ככולהו שלקי בעי רב פפא מיא דשיבתא מאי למתוקי טעמא עבדי או לעבורי וזהמא עבדי לה ת"ש °השבת משנתנה טעם בקדידה אין בה משום תרומה ואינה מטמאה טובאתא אוכלים שמע מינה °למתוקי אמר רב חייא בר אשי פת צנומה בקערה מברכין עליה המוציא ופליגא דר' חייא צריך שתכלה ברכה עם הפת מתקין לה רבא מאי שנא צנומה דלא משום דכי כליא ברכה אפרוסה קא כליא על הפת מן כי קא גמרה אפרוסה גמרה אלא

טעמא עבדי לה שמע מינה

אמר רב חייא בר אשי פת צנומה בקערה מברכין עליה המוציא ופליגא דר' חייא צריך שתכלה ברכה עם הפת מתקין לה רבא מאי שנא צנומה דלא משום דכי כליא ברכה אפרוסה קא כליא על הפת מן כי קא גמרה אפרוסה גמרה אלא

וטעם הירקות מנכר עליהן כשאר יצרך על הירקות אע"ג דאמרינן לעיל דמי פירות זיעה צעלמא הוה יש לחלק: פ"ת

צנומה בקערה מברכין עליה המוציא ר"ח מן הארץ ופליגא דר' חייא. וא"ת היכי מיירי אס יש שלמה לפניו הא אמרינן בסמוך דכ"ע שלמה עדיף ואי ליכא אלא צנומה היכי פליג עליה ר' חייא הא מסקינן לעיל (דף ל"ו) פרויין אף על פי שאין בהן כוית מצרכין עליהן המוציא הואיל ואינה צוה תורמתא דנהמא וי"ל כגון דאיכא שלמה לפניו ונצע מן הננומה רב חייא בר אשי סבר דהוי כמו שלמה מאחר שהיא חביבה [מצרך עליה] ור' חייא ס"ל צריך שתכלה ברכה עם הפת ואס כן בעינן שתכלה הצרכה עם צביעת הפת וכיון שצנומה קודם לכן שלמה עדיף אצל אי ליכא שלמה מודה שיצרך על הפרורים ° המוציא לחם מן הארץ: והלכתא